1876. III. évfolyam. 78. szám. Debreczen, Csütörtök, április 20.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban, a **városi könyvnyomdában**, (városházépület, az udvarban balra;) azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.
A DEBRECZENI SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények a szerkesztői irodában vétetnek fel. *Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba*, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába **a városháza épülete alatt (Rózsatér)** czimzendők.

A helyzetről.

A bécsi tárgyalások felől positiv hirek még ma is hiányzanak. A legujabban érkezett tudósitások szerint a tanácskozások kedden, április 18-án ő felsége a király elnöklete alatt délután 2 órától, esti 7 óráig tartattak, mely ülésben ugy az osztrák, mint a magyar kormány részéről reassummálva lettek előadva az eddigi álláspontok. A miniszertanács e hosszu tartamából arra következtetnek, hogy még valószinüleg számos nehézség forog fen. — Egy más tudósitás szerint a végelhatározás a király kezében van.

Érdekesnek tartjuk a helyzet jelen állapotában közölni a nagyobb fővárosi lapok nyilatkozatait, melyek egymástól sok tekintetben nagy eltérést mutatnak:

Az „Ellenőr“ következőket mondja: „Mi lesz az eredmény, azt még nem tudja alkalmasint senki, de a tisztességes kiegyezés valószinüségére eléggé kedvezőtlenek a jelek azt gyanitja mindenki. Már pedig nem tisztességest hozni haza elfogadás végett olyan kisérlet lenne a melyre mi a Tisza-cabinetet nem tartjuk képesnek, s mit az ország és — hisszük — az országgyülés kárhoztató itélete utasitana vissza. A nemzetre nézve ez a hét mindenesetre a legkomolyabb válság hete; s ezt a tényt leplezgetni nem szabad, mert szembe kell nézni minden eshetőséggel.“

A „Pester Lloyd“ szerint a feszültség, a melylyel a konferenciák kimenetele elé tekintenek, teljesen jogosult, mert mindenesetre végleges megoldásról van szó. Szivesen mondunk le — igy folytatja, hogy a dolgok jelen helyzetében kombinációkba bocsátkozzunk, melyek ma kevésbé lennének helyén mint bármikor. S ha minden eddigi közlemény alapján nem is hallgatjuk el, hogy nagy nehézségek győzendők le, mielőtt a kiegyezés megtörténhetik, megnyugtatást meritünk mégis azon gondolatból, hogy az állameret legfelsőbb tényezőjének befolyása az ellentétek kiegyeztetésére bizonynyal jó befolyáts gyakorland. Az angol közmondás, mely szerint „a király nem követhet el igazságtalanságot“, bizonyára áll abban az értelemben is, melyet mi tulajdonitunk neki s igy reméljük, oly döntés jő létre, mely mindkét rész érdekeinek megfelel. Bárhogy is végződjenek azonban a konferenciák, provizóriummal bizonyára nem fognak végződni. Ettől vonakodik mindkét fél s joggal, mert a különbözeteket az csak elodázza, meg nem oldja. Végre kifejezést adunk azon reménynek, hogy a kormány a tárgyalások eredményét nem sokáig tartja titokban; sok fontos érdek van koczkán s igy nem lehet megbarátkozni a lepellel, mely vagy sokat, vagy keveset föd el.

A „Pesti Napló“ igy ir: „Mára (április 18.) volt kitüzve az ő felsége elnöklete alatt Bécsben tartandó közös értekezlet, melyről azonban e sorok irásakor még semmi hirünk nincs. A dolog természeténél fogva nem valószinü az, hogy ez értekezleten határozatok hozassanak. Az értekezlet aligha fog másból állani, mint hogy mindkét kormány előadja ő felsége előtt álláspontját, s ezekkel egyetemben megvitatják a gr. Andrássy által tett közvetitő inditványt is. Az ő felsége jelenlétében történő e megvitatástól az alkudozó felek nagy eredményt várnak, és politikai köreinkben — a félhivatalosak irányzatos sötétes szinezése daczára — általános a meggyőződés, hogy ez értekezletek utján igen rövid idő alatt létrejön az egyezség. A Tisza-kormány t. i. már is engedett eredeti álláspontjából, mig az osztrák kormány szombatig folytonosan ugyanazon merev visszautasító álláspontot foglalta el, de ezt az ő felsége elnöklete alatt tartandó értekezleteken, (melyeken legfőképen arról lesz a szó, hogy a monarchia mindkét fele egymás irányában méltányosságot tanusitson,) nem tarthatja fenn. S ha az osztrák kormány elhagyja eredeti álláspontját, vagyis azt, — hogy a fogyasztási adók, s a quóta együtt tárgyaltassanak, — a középut feltalálása nem lesz lehetetlen. — A magyar kormány a fogyasztási adók czimén három milliót követel; — de hajlandó ebből engedni, s ideigenesen bizonyos kisebb összeget is elfogadni, a mig egy év alatt részletes számitások tétetnek, a melyeket az osztrák kormány sürget. Ausztria ugyanis átalában kétségbe vonja a magyar számitások helyességét, de anélkül, hogy a maga részéről más hiteles számitásokkal állana elő.“

A „Nemzeti Hirlap“ igy nyilatkozik: „A mai nap dönteni fog a legközelebbi jövő, s talán a magyar miniszterium sorsa fölött is. Tisza Kálmán ur és társai e pillanatban, midőn e sorokat irjuk, tanácsban ülnek Bécsben az osztrák miniszterekkel. — Mielőtt szombaton hazajöttek volna, a magyar s osztrák miniszterek irásba foglalva átnyujtották ő felségének követeléseik minimumát és tehető concessioik maximumát, s a király, ki a husvéti ünnepeket e kérdések megfontolásával töltötte, ma személyesen elnököl a két kormány tagjainak értekezletén. Az uralkodó meg fogja kisérteni, összeegyeztetni a létező ellentéteket, s ha ez nem sikerül, döntő szavát fogja a mérlegbe vetni.

Ily körülmények közt, midőn a korona lép közbe, s minden pillanat meghozhatja az elhatározás hirét, melytől hazánk anyagi bukása vagy felvirágzása függ, nem akarunk kombinációkba bocsátkozni.

Várjuk az események hirét, melyekhez fontosságban foghatókat 1867. óta nem tapasztaltunk. Várjuk több aggodalommal mint reménynyel.“

A „Kelet Népe“ egyszerüen felsorolja az érkező hireket.

A továbbiakra nézve lásd „Délutáni posta“ rovatunkat.

— **Ő felsége** a király az árvizkárosultak javára rendezendő iparmü és történelmi kiállitást pártfogásában részesiti. E kegyről gr. Crenneville főkamarás a közokt. m. k. minisztert egy külön átiratban értesité, melyben többek között felemlittetik, hogy: noha egy fenálló legfelsőbb elhatározás értelmében a császári ház tulajdonát képező gyüjteményekből egyes tárgyak sem kül- sem belföldi kiállitásokhoz nem küldetnek, mindazonáltal a budapesti kiállitási bizottság kérelme folytán s tekintettel az ezen kiállitással egybekapcsolt jótékony czélra ő cs. cs. és ap. kir. felsége szoros kivételképen legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy kellő számu mütárgyak küldessenek le. — Ő felségének e tette által a kiállitás oly szép és érdekes gyarapulást nyert, hogy annak sikeréhez már előre is a legbiztosabb reményeket füzhetjük.

— **A belgrádi botrány.** Azon nyilatkozat, mely az apr. 8-iki bonrány folytán Vrede herczeg osztrák-magyar követ és a szerb kormány közt megállapittatott, megjelent az apr. 15-iki szerb hivatalos lapban, és következőleg hangzik:

„Egy minden tekintetben felette ócsárlandó jelenet ment végbe mult virágvasárnap az osztrák-magyar főconsul lakása előtt. Egy embercsapat megfeledkezvén a külhatalmak képviselőit megillető tiszteletről, lármás kihágásokat követett el, hogy Osztrák-Magyarország képviselőjét megsértse.

A szerb kormány, midőn e nyomorult tényeket sajnálja és a zavargás czinkosainak magaviseletét a legszigorubban kárhoztatja, — megindította ellenük a törvényesen előirt rendszabályokat és megadta az osztrák-magyar kormánynak az általa kért legteljesebb elégtételt.

— **Rövid hirek. Az 1878. évi párisi** nemzetközi kiállitás 225.000 □ meternyi tért fog igénybe venni, s összes költségei 30 millió frankba kerülnek. — **Jassyból** a magyarországi árvizkárosultak javára 91 db aranyat küldtek. — **A lebegő vasuti kérdések** megoldása, minél előbb végbe fog menni. — **A májusi elöléptetésekre** vonatkozó javaslatok már meg vannak állapitva. Az előléptetések száma a novemberinél kevesebb lesz. — **A rácz hadseregből** a „F. P.“ távirata szerint 10,000 begyakorlott katona, harmincz napi eleséggel, s husz szekér lőporral, a török határra indult.

BIRÓSÁGOK FELOSZTÁSA.

(A k. miniszterium rendelete a kir. e. f. bíróságok ujabb szervezése tárgyában.)

Az 1875. XXXVI. t. cz. 1-sö §-ában nyert felhatalmazás erejénél fogva az 1875. évi julius hó 31-én 2722|I. M. E. sz. a. kelt rendelet kapcsában a kir. miniszterium rendeli:

1. §. A kir. e. f. törvényszékek közül 1866. évi május hó 31-ével a nagyenyedi, selmeczbányai, nagyszombati, zsolnai, bajai, magyaróvári, szentgotthárdi, gyöngyösi, homonnai, nagykárolyi, nagybányai, szilágysomlyói, makói hódmezővásárhelyi, borosjenői, körösbányai, oraviczabányai és verseczi, ugyancsak 1876. évi junius hó 30-ával pedig a segesvári, medgyesi, liptószentmiklósi és alsókubini törvényszékek szünnek meg.

2. §. Az 1-sö §-ban felsorolt kir. e. f. törvényszékek területei 1876. évi junius hó 1-seje, — illetőleg ugyancsak 1876 évi julius hó 1-sejétől kezdve a következő kir. e. f. törvényszékek területeibe a következőleg osztatnak be:

1. A nagyenyedi kir. e. f. törvényszék egész területe a gyulafehérvári kir. e. f. törvenyszék;

2. a selmeczbányai kir. e. f. törvényszék hasonnevü járásbiróságának barsmegyei területe az aranyosmaróthi kir. e. f. törvényszék hasonnevü járásbiróságának, — a korponai járásbiróságnak zólyommegyei területe a beszterczebányai kir. e. f. törvényszék zólyomi járásbiróságának, — a körmöczbányai járásbiróság területe, az aranyosmaróthi kir. e. f. törvényszéknek, — és selmeczbányai valamint korponai járásbiróságok területeik egyébb részével az ipolysági kir. e. f. törvényszéknek területéhez csatoltatnak.

3. A nagyszombati kir. e. f. törvényszék egész területe a pozsonyi;

4. a zsolnai kir. e. f. törvényszék egész területe a trencséni;

5. a bajai kir. e f. törvényszék egész területe a szabadkai;

6. a magyaróvári kir. e. f. törvényszék egész területe a győri;

7. a szent-gotthárdi kir. e. f. törvényszék egész területe a szombathelyi;

8. a gyöngyösi kir. e. f. törvényszék egész területe az egri;

9. a homonnai kir. e. f. törvényszék egész területe a sátoralja-ujhelyi;

10. a nagy-károlyi kir. e. f. törvényszék egész területe a szatmár-németi;

11. a nagy-bányai kir. e. f. törvényszék hasonnevü járásbiróságának területe ugyancsak a szatmárnémeti, — és a nagy-somkuti járásbiróságnak egész területe a deési;

12. a szilágy-somlyói kir. e. f. törvényszék területe a zilahi;

13. a makói kir. e. f. törvényszék és

14. a hódmezővásárhelyi kir. e. f. törvényszék egész területeik a szegedi;

15. a borosjenői kir. e. f. törvényszék egész területe az aradi;

16. a körösbányai kir. e. f. törvényszék hasonnevü járásbiróságának egész területe a dévai, — és a nagy-halmágyi járásbiróságnak egész területe az aradi;

17. az oraviczabányai kir. e. f. törvényszék és

18. a verseczi e. f. törvényszék egész területeik a fejértemplomi törvényszék területéhez csatoltatnak.

19. A segesvári és medgyesi kir. e. f. törvényszékek területeik egy kir. e. f. törvényszék területébe e yesittetnek, a melynek székhelye Erzsébetváros leend.

20. A liptó-szent-miklósi és alsókubini kir. e. f. törvényszékek területeik hasonlóképen egy kir. e. f. törvényszék területét fogják képezni, a melynek székhelye Rózsahegyen leend.

3. § A szabadkai kir. törvényszék területén levő kun-halasi járásbiróság egész területe 1876. évi junius hó 1-től kezdve a kalocsai kir. e. f. törvényszék területéhez fog tartozni.

4. §. A selmeczbányai, nagybányai és oraviczabányai kir. e. f. törvényszékek által bányaügyekben az 1871. évi julius hó 10-én kiadott kir. miniszteriumi rendeletnek 2-ik, 5-ik s illetve 6-ik pontja alapján gyakorolt birói hatóság 1876. évi junius hó 1-től kezdve a beszterczebányai illetve a szatmár-németi és fehértemplomi kir. e. f. törvényszékekre ruháztatik.

5. §. Az 1871. évi julius hó 10-én kiadott kir. miniszteriumi rendeletnek 4-ik §-a, melylyel a bányaügyekben, és 5. §-a, melylyel a sajtó ut'ján elkövetett és esküdtszék elébe utalt büntetendő cselekvények fölött, és az 1871. évi decz. hó 29-én 646/I. M. E. 1872. sz. a. kelt kir. miniszteriumi rendelet, a melylyel a pénzügyekben birói hatósággal az idézett §§-ban s illetve rendeletben megnevezett kir. e. f. törvényszékek felruháztattak, a jelen rendelet 1-sö és 4-ik §-ából folyó módositásokkal továbbra is fentartatnak.

6. §. A bíróságok területének fentebb megállapitott beosztása által az azokra, illetőleg azoknak egyes részeire nézve hatályban levő törvények, rendeletek és szabályok további fenállása nem érintetik.

7. §. Az 1-sö §-ban megnevezett kir. e. f. törvényszékek mellett felállitott kir. ügyészségek 1876. évi május hó 31-ével illetőleg 1876. évi junius hó 30-val szintén megszünnek.

Budapest, 1876. évi április hó 15-én.

Tisza Kálmán, s. k.
Perczel Béla, s. k.

KÜLFÖLD.

— **Keleti dolgok.** A mult héten kelet felől sürü fellegek kezdék a láthatárt elboritani, s rémülettel árasztották el az aggódó kedélyeket. A herczegovinaiak a fegyverletételt olyan tulzott feltételekhez kötötték, melyek teljesitésére egyátalában nem gondolhatni. E mellett a zendülés Boszniában is igen nagy mérveket öltött, s naponként valószinübbé lesz hogy Szerbia is fegyvert fog ragadni. Annyi tény, hogy a boszniai zendülés kutforrása a szerb fejedelemségben van, pénzt, fegyvert, vezetőket innen kapnak a fölkelők. Leginkább azonban azon körülmény allarmirozta a világot, hogy keleten az idegen befolyás ébreszti a mozgalmat, s mig a nagyhatalmak nyiltan a béke érdekében dolgoznak, titokban egyik másik cabinet épen az ellenkezőre törekszik. Főleg Oroszországot kezdték vádolni hogy vissza él a három császár szövetségével, mely vádra az orosz lapok heves kifakadásokkal válaszoltak.

— **Francziaország.** A franczia kormány közé tette ujabb rendeleteit a prefétek elhelyezése körül. A republikánus sajtó jobbára megvan azzal elégedve. A „Memorial Diplomatique“ ismert leleplezéseire nézve, franczia lapokban azon hireket olvassuk hogy e hamis okmányok egy lengyel társulattól erednek, mely 1870-től fogva, a hamis hirlelés és diplomatiai felültetés minden eszközét felhasználja.

— **Angolország.** Az indiai császári czim ellen föllépő gyülések egymást követik, s gyakran ugyancsak keserü hangulat nyomait mutatják. Igy történt legközelebb Oxfordban is, hol a gyülés, a császári czim elleni határozatot nagy többséggel mondta ki. A királynét e hó 21-én vagy 22-én várják haza németországi utjából.

FÖVÁROSI HIREK.

— **A fővárosban** aug. 21-én Staffenberger István 50 éven át a közügyek terén buzgólkodott derék polgárnak, érdemei elismeréséül, jubileáris ünnepélyt rendeznek. — **Az athletikai club** április 30-án tartja Orczy-kerti versenyét. A hiressé vált távgyaloglás az idén is ismételtetni fog, csakhogy nem Füredre, hanem a parádi fürdőre. — **A budai temetőben** különösen gondozott Csáky-féle sirról kegyeletlen kezek az azon diszlő virágokat már régibb idő óta mindig ellopják; tegnapelőtt azonban a sirrablót épen működése közben megesipték. — **Lauschik Vilmos** fővárosi közrendőr a f. hó 16—17. közti éjjel a budai közuti vaspálya egyik kocsija által elgázoltatván, azonnal szörnyet halt. — **A terézvárosi templom** oldalfaláról tegnapelőtt két □ méter malter esett le nagy zajjal a járdára, s egy épen arra menő napszámosnak a pipát kiütötte szájából. Egyéb baj azonban nem történt.

VIDÉKI HIREK.

— **Pestmegye** több pusztáin fegyveres csavargók tartózkodnak. — **Hosszuuton** a falu lakói elhatározták, hogy nem türnek zsidót falujokban, s addig tüntettek ellenök, mig azok önkénytesen elhagyták a falut. Csak a korcsmárost nem bocsátották el, annak ott kellett maradnia, mivel közülök senki sem akart pálinkát mérni. Azonban a korcsmáros a leányán elkövetett becstelenités miatt bosszut esküdött, megmérgezte pálinkáját, melynek mintegy 60 ember áldozatául esett. — **Köves-Kállón** egy 18 éves legény, zálogba elvett subájáért a kerülőt agyonütötte. — **Bácsmegyében** történelmi és régészeti társulatot akarnak alapitani. Az eszmét Frankl István az „Ujvidék“ szerkesztője penditette meg. — **Privigyén** Kucskovics László gymn. tanár s a m. tört. és földrajzi társulat rendes tagja, e hó 15-én meghalt.

AZ UJ CSELÉDTÖRVÉNY.*)

Törvényczikk a cseléd és gazda közötti viszony szabályozásáról, a gazdasági munkásokról és a napszámosokról.

I. FEJEZET.

(Folytatás.)

A gazda kötelességeiről.

26. §. Ha a bér, ellátás, ruházat stb. iránt a szerződés alkalmával határozott kikötések nem történtek volna, a cselédet oly bér és ellátás illeti, mint a milyen a vele hasonló foglalkozásu cseléd nek a szolgálat helyén, illetőleg annak legközelebbi vidékén legtöbb esetben adatni szokott. Ajándékokra a cseléd igényt nem tarthat, ezek merőben a gazda jóakaratától függnek.

27. §. Bérruhás cselédeknél arra nézve, hogy a bér egy részét képező ruházatnak, mily idejü szolgálat után mennyi része illeti a cselédet, az egyezség dönt, — ennek nem létében a ruhailletmény meghatározására a megelőző szakasz határozatai alkalmazandók.

28. §. Köteles a gazda a cselédnek kialkudott vagy a 26. §. értelmében megállapitott bérét és egyéb illetményeit a meghatározott, illetőleg szokásos időközben pontosan kiadni, a kikötött étkezést pedig egészséges minőségben s elegendő mennyiségben kiszolgáltatni.

29. § Köteles a gazda módot nyujtani és felügyelni arra, hogy szolgálatába lépett tankötelés gyermekek és ifjak a népiskolai oktatás tárgyában keletkezett 1868. XXXVIII. törvényczikknek teljesen megfelelőleg rendesen járjanak iskolába.

Valamint köteles a gazda akként intézkedni, hogy cselédje — a nélkül, hogy kötelességét mulasztaná, — időről-időre a saját hitfelekezeti isteni tiszteletben részt vehessee.

30. §. Köteles a gazda ügyelni arra, hogy cselédje, mint háznépének tagja, józan, takarékos és erkölcsös életet folytasson, továbbá, hogy cselédje testi erejét meghaladó, vagy egészségét veszélyeztető munkával ne terheltessék.

31. §. Tanköteles gyermekeknél a fentebbieken kivül különösen köteles a gazda felügyelni, hogy azok olyan időben és olyan munkanemekre ne alkalmaztassanak, melyek a gyermekcseléd testi kifejlődését és növését akadályoznák vagy veszélyeztetnék.

32. §. Ha a cseléd a szolgálati idő alatt saját és gazdája hibáján kivül megbetegszik, ápoltatásáról és gyógyitásáról akár a házban, akár a házon kivül a gazda tartozik gondoskodni s pedig az 1875 évi III. törvényczikk 1.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

ELTÜNT.

Elbeszélés.

Irta: STRECKFUSS ADOLF.

MÁSODIK RÉSZ.

(62-ik folytatás.)

Azon pillanatban nem volt ereje gondolkozni, akaratlanul átengedte magát érzelmei hatásának, kezét ajkaihoz szoritotta, s oly szavakat mondott, melyek sejtetik, hogy szereti.

E miatt nagyon szégyelte magát! Most már nem titkolta maga előtt, hogy a hála szent kötelmeit rutul megsértette, s a bizalommal, mivel a derék igazgató megajándékozta gyalázatosan visszaélt.

Igazságtalanság, nem, több, bün volt ez ártatlan tiszta leány szivét boldogtalan szerelemmel megmérgezni! És ő ezt tette, mert Gretchen szerette őt egész hiszékeny szivével és nem is sejtette, hogy e szerelem élte átka lehet, gyanutlanul bizalmasan engedte át magát.

Osvald mélyen fájdalmasan megindult ez önbeismerésre. Nehéz küzdelmet állott ki, a szerelem és kötelesség közötti küzdelmet! Szive ösztönözte őt élvezni a szép jelent, boldognak lenni kedvese üdvözitő közelében, — a kötelesség pedig azt parancsolta, hogy zuzza szét Gretchen szerelmét. Ha a kötelesség azt parancsolja, hogy Natáliát habár szivét elveszité is, látszólag hünek maradni, de inkább becsületbeli kötelesség volt helyre hozni azon igaztalanságot, mit akaratlanul Gretchen irányában elkövetett.

De miként teheti ezt. Sok, sok ideig töprengett ezen, a nélkül hogy határozott volna. Ez által elveszté azon elfogulatlanságot, melyet az igazgató és Gretchen iránt tanusitott, s mely oly kedvessé tette őt mindkettő előtt. Mogorva és szófukar lett, ha Gretchen bizalmas barátságával megszólitotta, felelt ugyan de oly röviden a mennyire lehetett udvariatlanság nélkül. Nem vett részt az élénk beszélgetésekben, és a reggeli és esteli társalgások, melyek az igazgatónak oly nagy élvezetet szereztek elenmultak.

Változásának felkellett tünni az igazgató és Gretchen előtt. „Nagyon beteg szegény ember mondá az igazgató szánakozva Gretchenhez. Az igazságügyi tanácsossal való beszélgetés ujra nagyon szivére vette szerencsétlenségét, s most jobban fáj mint ezelőtt. Igyekeznünk kell, miután ártatlanságáról megvagyunk győződve, fogságát kettőzött szivességgel megkönnyiteni.

És valóban megkettőztette szivességét, jó szive nem is sejtette, hogy ezáltal Osvald kinjait is megkettőzteti. Gretchen nem felelt atyja szánakozó beszédjére, csak nagyon szomorun nézett munkájára. Ő sejtette, hogy nem az igazságügyi tanácsossal való beszélgetés változtatta meg az ifju ember viseletét, hanem annak ő az oka. Hát nem vonta-e vissza legutóbb is kezét, melyet az megcsókolt, midőn igy szólott: „oly boldognak érzem magam, mint soha még az életben nem.“ — Hiszen semmi rosszszat nem gondolt; de fájhatott neki, s talán még kevélynek és szivtelennek gondolja. — Mily szivesen megkérte volna, hogy ne nehezteljen reá, de erre nem volt alkalom. Sokszor megkisérlette ugyan beszélgetésbe ereszkedni, ha véletlenül a dolgozó szobában volt, de mindég rövid, habár udvarias feleletet nyert, és Fuchsing annyira el volt könyveibe merülve, hogy nem merte háborgatni.

Gretchen atyja példájára hasztalan igyekezett a Fuchsing kedvetlenségét elüzni a legnagyobb szivességgel, mert ezáltal csak az ellenkezőt érte el, mennél barátságosabban beszélt, annál busabb és hallgatagabb lett Fuchsing. Ha reggel a családias beszélgetésben részt vett, alig szólott hozzá, barátságos kérdésére oly röviden válaszolt a mint lehetett és mihelyt az illem engedte felállott, hogy munkájához fogjon, s attól fel sem állott.

Nem volt kétség benne, hogy Fuchsing bántva érzi magát, annyira, hogy meg sem békél, ez fájt Gretchennek, de nem ismert eszközt, mely által barátságosabbá tehesse. Nagyon elszomorodott azon, hogy barátságos közeledése visszautasittatott, most már nem tudott többé oly vig lenni, sokszor ha varró asztalánál munkája mellett ült, sokszor felre kellett tenni a gyolcsdarabot, mert könyükkel szemében nem látta az ülést.

A gyanutlan barátságos családi élet, melybe Osvald is bevonatott, s melyben magát oly boldognak érezte, teljesen szét lett rombolva, még Kutschke is érezte ezt. Éles tekintete előtt nem rejtőzhetett el, hogy Gretchen kisasszony ha a konyhában volt nem dalolgatott mint azelőtt, hogy Fuchsing szomoruan gondolkodik könyvei felett, sőt az igazgató is elveszté jó kedélyét.

Kutschke nyilt szemekkel tekintett körül; ha a dolgozó szobában kötelességét elvégezte, „tudta honnan fu a szél“ s feltette magába, hogy „rendbe hozza ezen ostoba dolgot.“ Valódi örömmel látta, hogy „fiatal grófja“ — magán beszédeiben soha sem nevezte másként Osvaldot — és Gretchen kisasszony naponként közelednek egymáshoz, mert ők, mondá mosolyogva ugy összeillenek, mintha egymásért lennének teremtve; most annál kedvetlenebb lett, a mint Gretchent a konyhában könyezni, s Osvaldot oly komolynak és szomorunak látta könyvei mellett, sőt reggel a kávésasztalnál még a beszélgetés is felakadt.

Kutschke nem soká vonakodott, ha valamit elhatározott. Ő az „ostoba dolgot“ rendbe akarta hozni; Gretchen kisasszony ujra nevessen czüst csengésü hangján, és az „ifju gróf“ barátságos vidám arczot mutasson; ezek bizonyosan összekaptak, s Kutschke épen alkalmas volt a páratlant párossá tenni; hiszen az ifju gróffal oly bizalmasan van, hogy merészelhet valamit.

Feltette magában, hogy egy komoly szót szól, legjobb idő hozzá a jókor reggel, mielőtt a család az irodában a reggelihez összegyülne; már akkor Osvald könyvei mellett ül, mig Kutschke a seprővel a szobát tisztitgatja.

(Folyt. köv.)

§-a értelmében legfeljebb egy hónapig terjedő időtartamra, melyre a cselédnek, ha különben egész ellátásban részesül, bér nem jár. — Ezen egy havi időszak elteltével a gazda kötelezettsége megszünik s az idézett törvény 2. §-ának intézkedései lépnek életbe.

33. §. Ha a cseléd a gazda hibájából betegszik meg, a gazdának fentebbi kötelezettsége a beteg cseléd teljes felgyógyulásáig, esetleg 30 napon tul is tart s a cselédnek ezen egész időre a bér is kiadandó.

34. §. Ha végre a cselédbetegségét annak könnyelmü vagy erkölcstelen életmódja, általában saját hibája okozá, a gazda gyógyitási és ápoltatási — s mennyiben a cseléd szolgálatot nem tehet, bérfizetési kötelezettsége megszünik s az átszáll az ekként beteggé lett cselédre vagy annak fizetni köteles rokonaira, esetleg pedig az 1875. III. törvényczikk 2. §-a alkalmazandó.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZI SZEMLE.

(y.) Szerdán, április 18-kán **Csáthy Medgyaszai Ilka** assz. fölléptével adatott: „**A kékszakállu herczeg.**“ Operette 4 felvonásban. Halevy és Meilhactól. Igen jó s összevágó előadás. Minden szereplő nagy hévvel játszott. A t. vendégnek eddigi sikerült fölléptei között ez volt a legsikerültebb. A Boulotte szerepét elragadó kellemmel adta. Játéka kifogástalan, dalai sikerültek, s öltözékei elegánsak voltak. Kiléptekor tapsvihar és virágcsokrokkal fogadtatott. Krieger Kornélia (Fleurette), Bély Róza (Saphir herczeg), Deák Kata (Királynő,) Timár (Bobeche király), Németh (Kékszakállu herczeg), mind jó eredménynyel töltötték be szerepeiket.

Közönség szép számmal.

NAPI HIREK.

— **T. előfizetőinkhez és olvasóinkhoz! Mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a mult hó végével lejárt, szives bizalommal felkérjük előfizetéseiknek mielőbbi megujitására. Az előfizetések a „Debreczen városi könyvnyomdába“ küldendők be. Előfizetési ár april—juniusi negyedévre 2 frt. 50 kr. april—septemberi félévre 5 frt. — A „Debreczeni Ellenör“ szerkesztősége és kiadó hivatala.**

— **A gróf Kornis Zsigmondné**, a Gräffl Györffy Róza bárónő ő méltóságaik által, a tiszai árvizkárosultak részére rendezett gyüjtés szép sikerrel halad előre. Ujabban begyült gr. Kornis Zsigmondné ő méltósága ivén 104 frt., ehhez járultak Kaffka Károly 3 frt. Lezkay Ferencz 5 frt. (A nötlen urak báljából megmaradt felesleg 37 frt.) Csanak József 50 frt. Veres Lászlóné 2 frt. Hegyi Mihályné 2 frt. Gräefl Györfy Róza ujabban 5 frt., összesen 104 frt. Tóth Lajosné Gréf Karolina gyüjtő ivén bejött a tiszai vizkárosultak részére 17 frt., ehhez járultak N. N. 20 kr. Szabó Mihály 3 frt. Tóth Sándor 1 frt. 50 kr. Kiss Imre 10 kr. Gebei István 10 kr. N. N. 30 kr. Csengeri Sámuel 20 kr. Fekete Bálintné 1 frt. Domján Lajos 50 kr. Özv. Borus Ferenczné 20 kr. Kovács Ferencz 40 kr. Takács Miklós 1 frt. Bodó Sámuelné 1 frt. Kuczik Gábor 1 frt. N. N. 10 kr. Zagyva Imréné 1 véka buzát. N. N. 30 kr. Bancz Mária 1 frt. Fodor Sándorné 50 kr. Vértesi János 30 kr. Tóth András 20 kr. Szathmári Istvánné 40 kr. Özv. Szabó Mihályné 40 kr. Özv. Nagy Jánosné 1 frt. Tóth Lajosné 1 frt. N. N. 20 kr. K. V. 10 kr. Sik Lajosné 1 frt. összeg 17 frt. **Együtt: 121 frt.** mely összeg a rendeltetési helyére elküldetett. Fogadják a derék gyöjtők és adakozók a károsultak nevében hálás köszönetünket.

— **A tiszavidéki árviz károsultak javára** ma dr. Kola János ur a „Haladás sz. k. kör“ tagjai által gyüjtött 48 frtot adott a polgármesteri hivatalnál, melyhez Varga Ferencz ur 10 frttal, a tiszai vaspálya társaság tisztviselői 33 frttal és dr. Weinberger Kálmán 5 frttal járultak. Azon 181 frt is, mely ugyancsak dr. Kola János ur által a dunai árvizkárosultak részére már előbb adatott át a polgármesteri hivatalnak, hasonlóképen a „Haladás sz. k. kör“ tagjai között eszközölt gyüjtés eredménye volt.

— **A helybeli tornaegylet** f. év április 22-én, szombaton d. u. 3 órakor a tornateremben — a közelebbi közgyülésben hozott végzések, kiválóan az „Athletikai klubb“ foganatositása tárgyában választmányi ülést tart — Debreczen, 1876. Ápr. 20. Varga Lajos elnök.

— **A lelkészi vizsgára,** mely most van folyamatban, összesen 37 atyafi jelentkezett, és pedig az 1-sö vizsgára 10, a másodikra 27. A próba szónoklatok holnap délelőtt fognak a főiskola imatermében tartatni.

— **A saját használatrai dohánytermesztés** engedélyezésére nézve történt azon megszoritás következtében, hogy a termesztés csak udvarkertben eszközölhető, az előbb folyamodott 133 egyén közül csak 54-en tehettek eleget ezen feltevésnek, s ezek által a kincstár részére 508 frt fizettetett be; ellenben az említett megszoritás nélkül több mint kétszerennyi összeg folyt volna be.

— **Megkerült arany-gyürük.** Egy helybeli kisasszony, még a mult évben czegléd-utczán a dinnye-vásárban 5 darab arany-gyürüt elveszitett, melyeket szemeláttára két ismeretlen vidéki nő megtalált; hanem mire a káros a rendőrségnél jelentést tett — azok már eltüntek. Most azonban sikerült nyomra találni, s ekképen felfedezni a megtalálókat, kik sámsomi jómódu nök voltak, s a gyürüket tőlük elvétetni és jogos tulajdonosuknak visszaadatni.

— **Városunk elsörangu** kávéháza, az „Európá“-nak nyári mulató helyisége, már igen csinos kertté van átalakitva, s mint halljuk legközelebb be lesz rendezve, s át fog adatni a mulató közönségnek. — Csak dicsérnünk kell a derék bérlő ügyességét, ki ugy látszik elég igyekezettel törekszik oda hatni, hogy városunknak is legyen, egy minden tekintetben kielégitő mulató helye.

✝ **Gyulay László** városunk ismert kereskedőjét ma délután kisérték ki nagy részvét mellett a halottak országába, a temetőbe. — Béke poraira!

— **Mind hiában** várta a rendőrség a máskor ily vásárra ide ellátogatni szokott zsebeseket, ezek közül még eddig egy fia sem mutatkozott. Nagy okunk van feltenni, miszerint az illetők a már többizben károkra tapasztalt éber felügyeletre való tekintettel, nem birván reménységgel az — aratásra — maradoztak el.

— **Fellázadt cseléd.** Helybeli lakos Kesztenbaumné által a debreczeni határban eső, Szoboszlóhoz tartozó Köteles pusztán vályogkészitéshez felfogadott szováthi illetőségü Szőke Sándor midőn tegnap dolgának lelkiismeretesebb és pontosabb végzésére a felfogadónő fia részéről figyelmeztetett, ásót ragadt, s azzal a figyelmeztető ifju fején, vállán és karján sulyos sebeket ejtett; ekkor látván tettének véres következményeit — lóra kapott, azonban a többi cselédség üzőbe vette, és csakugyan el is fogták, ma pedig a rendőrség kezébe szolgáltatták át.

— **Egy előfizetési felhivást** vettünk Chateaubriándnak „A keresztyénség szelleme“ czimü munkájára, melyet magyarra Gubicza István szarvasi gymnasiumi hittanár forditott. A mintegy 34—38 tömött ivre terjedő két kötetes mü előfizetési ára 1 frt, diszkötésben 3 frt 20 kr, — papnövendékeknek 10% leengedéssel. — Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A Budapesten** megjelenő „Vasút“ czimü lap szerkesztője Oldal József a szerkesztőségtől elbocsáttatván, a fenti lap szerkesztésével Kardos Sándor bizatott meg.

— **Hirdetés.** Közhirré tétetik, miszerint a helybeli vasuti indóháznál levő, debreczeni 1-sö magyar-német erdő ipartársulat fatelepénél, — mintegy 12,030 frtra becsült épület fák, deszkák és léczek, a helybeli m. kir. adóhivatal által 1876. April 24-kén délután 2 órakor, szükség esetében, 1876. május 2 án d. e. 9 órakor, a legtöbbet igéröknek, készpénz fizetés mellett becsáron alul is elfognak árvereltetni. Debreczen, 1876. april 18-án. Debreczen város kapitányi hivatala.

— **Szinházi hirek,** Szombaton felemelt helyárakkal Sz. Prielle Kornélia kedves vendégünk felléptéül a „Holt szív“ czimü rendkivül érdekfeszitő darab fog adatni. Mely érdekes szinházi estére bátrak vagyunk különösen felhivni a n. é. közönség figyelmét. Vasárnap este pedig, mint már jeleztük a „Kintornás“ családja“ fog szinre kerülni.

DÉLUTÁNI POSTA.

Bécsből a táviratok tegnapi (április 19.) kelettel következőket jelentik: A király ma Wenckheim Béla bárót fél 11 órára. Auersperget 11-re s Tisza Kálmánt 12-re rendelte audientiára. Hogy ma fognak-e tanácskozást tartani még eddig nem tudatik. A bank nagy bizottsága ma ülést tart, hogy Széll jegyzéke fölött tanácskozzék. Tagadó válasza a helyzetet nem fogja alterálni. A magyar miniszterek a héten nem mehetnek le a magyar országgyülés üléseire.

HIRDETES.

Kiadó lak.

Péterfia-utcza elején a 819. sz. háznál egy utczára eső urilak kiadó. — Értekezhetni a bentlakó tulajdonos

Papp Józseffel.

Eladó ház.

Kiscsapó-utcza elején 388. sz. a. egy jókarban levő s több lakosztályu ház, 320 □ öl belső s 8 hold 1200 □ öl külső telekkel szabadkézből eladó. — Értekezhetni a bentlakó tulajdonos özv. **Hodoss Ferenczné** asszonysággal.

142 sz. 3—3.
1876.

A
Tisza biztositó intézet házában
EGY BOLT
világos pincze helyiséggel,
Nagy-Péterfia-utcza Budaházy-féle háznál
egy szép utczai lakosztály
kiadó.
Értekezhetni a „Debr. Ellenör“ szerkesztőségénél. 137. 1876. 3—3

Csáthy Medgyaszay Ilka jutalomjátéka.

Debreczeni szinház.
Bérlet. Szünet.
Pénteken, april hó 21-én
adatik:
Tündér-kastély Magyarhonban.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

HIRDETÉSEK.

Van szerencsém a n. érd. helybeli, ugy mint a vidéki közönségnek tudomására hozni, hogy sokoldalu külföldi üzleti összeköttetésem által azon előnyös helyzetbe jutottam, hogy

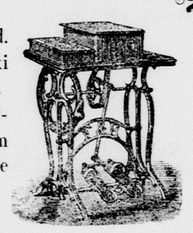

varrógép raktáramban

nemcsak az eddig **családi használatra** kedvelt **Wheeler** és **Wilson, Singer**-féle, hanem a **Hove, Modesta, Grover** és **Baker** s más szerkezetü varrógépeket is, különösen **iparosok használatára** legjutányosabb **gyári áron** számithatom.

Mentze A. H.
varrógép és zongora raktár, Debreczen, Széchényi-utcza, 1813.

Varrógép és zongora javitást, — ugyszintén gouvrirozást, tüdzést és előnyomatásokat felvállalok.

112 sz. 5—10
1876.

Leitner H. Bécsből

tisztelettel értesiti a n. é. közönséget, hogy ide a Szentgyörgy-napi országos vásárra megérkezett, éspedig

a női divat körébe tartozó

legujabb tavaszi és nyári czikkek dusan ellátott raktárával.

Kaphatók gazdagon felszerelt női divattermében **kész ruhák, felöltök, polonaisek, tuniqueok, otthonkák, köpenykék, dolmányok, Fischer és Collet jaquettek, rotondeok, férfi jaquetek, uti és esőköpenyek** a legjutányosabb árakon.

A női divatterem a vásár alatt, a külső-vásártéren a Kunz János-féle vászonraktár átellenében van.

144. 1876. 3—3.

GLASER F.
mechan.
mozgó világtárlata
mai naptól kezdve, a külvásártéren álló, e czélra épitett s diszesen berendezett óriási kocsiban.

Látható itt mindennemü mech. készülék, az élet, természet és müvészet köréből, melyek gőz- vagy rugó-erő által hozatnak mozgásba s a müvészet ezekben oly fokot mutat, miszerint a mesterséges készitmény a természetestől nem különböztethető meg, láthatók itt számos emberi tagok, hajók, vasutvonatok, léghajók a legtermészetesebb s a csalódásig hü utánzatban. — Legujabb: nagyon érdekes látvány: III. Napoleon a kömetszés orvosi mütéte alatt, szintén életnagyságban mozgó alakokkal.

A terem nyitva van reggeli 9 órától esti 8 óráig s ez idő alatt folyton müködésben látható minden egyes tárgy.

Belépti dij 20 kr. Gyermekek 10 kr.
Számos látogatásért esd **Glaser F.** mechnikus.
147. 1876. 2—?

250. számu
Árjegyzéke
az
„ISTVÁN“ gőzmalom
készitményeinek
Készpénz fizetés mellett.
Árak ausztriai értékben, költségmentesen, Debreczenben kötelezettség nélkül.
Zsákostól.
100 kilogramm.

A	Asztali dara nagyszemü	. . .	26.40
„	szinte szinte 30 kil. zsacsk.		26.70
B	szinte apró szemü	. . .	26.40
„	szinte szinte 30 kil zsacsk.		26.70
C	Dara középszerü	. . . .	24.40
	szinte 30 kilos zsacskóval	.	24.70
0	Királyliszt	. . . . .	26.40
1	Lángliszt	. . . . .	25.40
2	Montliszt	. . . . .	24.20
3	Zsemlyeliszt különös	. . . .	23.—
4	„ „	. . . .	22.—
5	Fehér kenyérliszt 1-sö rendü	.	20.20
6	szinte 2-od „	. .	18.—
7	Barna kenyérliszt 1-sö rendü	.	15.40
8	szinte 2-od „	.	12.—
8½	szinte 3-ad „	.	10.60
9	Lábliszt 1-sö rendü	.	9.40
10	„ 2-od „	.	6.40
11	Finom korpa **zsákkal**	.	4.20
„	„ „ **zsák nélkül**	.	3.60
12	Durva korpa **zsákkal**	.	3.40
„	„ „ **zsák nélkül**	.	3.—
R I	Rozsliszt 1-sö rendü	. . .	—.—
R II	szinte 2-od „	. . .	—.—
R III	szinte 3-ad „	. . .	—.40
R IV	szinte 4-ed „	. . .	—.—
A K	Árpakása 00	. . . .	36.—
„	szinte 0	. . . .	32.—
„	szinte 1	. . . .	25.—
„	szinte 2	. . . .	18.50
„	szinte 3	. . . .	18.—
„	Árpadara 5	. . . .	25.—
A	Árpaliszt 6	. . . .	7.50

Debreczen, 1876. márcz. 16.

Simaőrlés 1 frt —
Darálás 50 kr
100 kilogrammonként.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törv.széknek 3833/1876. sz. alatti végzése folytán, a néhai Szabó Pál és neje néhai Bethleni Zsuzsánna hagyatékukhoz tartozó ingóságoknak, — melyek butor-, ágy s ruhanemüek, s különféle házi eszközökből állanak — elárverelésére határidöül a folyó évi **április hó 28-dik** napjának d. u. 3 órája, s szükség esetén folytatólag április hó 29-dik napjának d. e. 9 órája, Debreczen város csapó-utczai conserjében lévő utczára nyiló bolthelyiségbe ezennel kitüzetik, a mikorra a venni szándékozók meghivatnak.

Kelt Debreczenben, 1876. Április 11-én.

Paksy Imre,
királyi közjegyző.

143 sz. 2—3
1876.

BURGHOLD V.
női divat-terme
Főtér Svetits ház a Caderász-féle czukrászdával szembe 1. emelet.

Ajánlja a tisztelt női közönség becses figyelmébe, a tavaszi idényre külföldön és Bécsben személyesen bevásárolt következő áruit, nevezetesen:

Kész női ruhákat divatos kelméből elegansul elkészitve 8., 12., 20 forintig s feljebb.
Pongyola öltönyöket (Schlafröcke) szőr-kelméből készen 7 frt 50 kr., 8 frtig.
Costümöket (Zeke és Tünik) 14., 16., 18 frtig.
Tavaszi legdivatosabb női felöltöket posztó és bársonyból 5 forint, 15 forintig s feljebb.
Jelenleg igen kedvelt férfi kabátokat (Goutleuren) nök részére Chevit-jot és Renaiszence legujabb kelmékből 8., 20 frtig.
Mantlettok és Fichülo, Pique, Ripsz és más divatos kelmékből 5 forint 50 krtól 35 forintig.
Leány-gyermek ruhák 3., 4., 5 forintig.

Női és gyermek kalapok:
csipke, lóször, Bast, szalma és fantasi anyagokból.

A kalapok bevásárlásánál mindent elkövettem, hogy tisztelt vevöimnek meglepetést szerezzek, mivel női kalapok ily nagy választásban a legdivatosabb s legelegánsabb izletes kiállitásban, s mégis mesés olcsóságban, eddig még nem léteztek.

Árulási helyiség a vásár tartama alatt Laczkó Testvérek aranymüvesekkel szemben.

A tisztelt női világ kegyes pártfogását kérve
mély tisztelettel maradtam
Burghold V.

Ezennel van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy az idei töltésü

SZOLYVAI VIZ

szétküldését megkezdvén, ezen igen kedvelt savanyu viz valódi és friss minöségben kapható

Debreczenben:
Csanak József — Geréby Fülöp
Máté Ferencz — Markovics Emil és
Rickl József Zelmos uraknál.

Munkács, 1876. Márczius hó.

Brandl Joel.
a gróf Schönborn ásványviz forrásainak haszonbérlője.

148. 1—5
1876.

Laptulajdonos **Molnár György. Kiadja a városi könyvnyomda** Debreczenben.